

COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE ZAKEN, DE
ALGEMENE ZAKEN EN HET
OPENBAAR AMBT

van

WOENSDAG 13 MEI 2009

Voormiddag

COMMISSION DE L'INTERIEUR,
DES AFFAIRES GENERALES ET
DE LA FONCTION PUBLIQUE

du

MERCREDI 13 MAI 2009

Matin

De vergadering wordt geopend om 10.32 uur en voorgezeten door de heer Jan Peeters.
La séance est ouverte à 10.32 heures et présidée par M. Jan Peeters.

De **voorzitter**: Collega's, ik stel voor dat we met de zitting beginnen.

Vraag nr. 12460 van de heer Crucke is op zijn verzoek omgezet in een schriftelijke vraag.

Andere collega's zijn voorlopig nog niet aanwezig. Ik stel dan ook voor dat wij beginnen met de vraag van de heer Logghe.

01 Vraag van de heer Peter Logghe aan de eerste minister over "de weigering van staatssecretaris Chastel om de kandidatuur van Luc Van den Brande voor het voorzitterschap van de Raad van Europa te steunen" (nr. 13217)

01 Question de M. Peter Logghe au premier ministre sur "le refus du secrétaire d'État M. Chastel de soutenir la candidature de Luc Van den Brande à la présidence du Conseil de l'Europe" (n° 13217)

01.01 **Peter Logghe** (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, graag wil ik terugkomen op het incident met betrekking tot de kandidatuur van de heer Luc Van den Brande voor het voorzitterschap van de Raad van Europa. De staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, belast met de voorbereiding van het Europees voorzitterschap van ons land en toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, de heer Chastel, liet aan Karel De Gucht weten dat hij de kandidatuur van Luc Van den Brande voor het voorzitterschap niet zou steunen. Dit is een op zijn minst gezegd merkwaardige houding, mijnheer de eerste minister.

Daarover wil ik u de volgende vragen stellen.

Ten eerste, heeft de staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, belast met de voorbereiding van het Europees voorzitterschap in deze het standpunt van de regering vertolkt? Zo niet, wat is het standpunt van de regering?

Ten tweede, vindt u het kunnen, mijnheer de eerste minister, dat een lid van de federale regering in kwesties als deze de federale loyaliteit opzegt door het innemen van een dergelijk standpunt?

Ten derde, ondertussen hebben wij vernomen dat de minister van Buitenlandse Zaken, de heer De Gucht, bakzeil heeft gehaald en dat de kandidatuur van de heer Van den Brande niet op de shortlist voorkomt. Dat dit in grote mate te wijten is aan het gestook van Franstalige politici staat als een paal boven water. Dat het verzet tegen de kandidatuur van de heer Van den Brande bovendien uit uw eigen meerderheid komt, stemt toch wel tot nadenken.

Ik vraag mij af en ongetwijfeld veel burgers met mij, welke maatregelen u als eerste minister zult nemen tegen staatssecretaris Chastel.

01.02 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer de voorzitter, omwille van zijn deelname aan een

handelsmissie was minister van Buitenlandse Zaken De Gucht aanvankelijk niet beschikbaar om een bijeenkomst van de ministers van Buitenlandse Zaken van de Raad van Europa bij te wonen.

Daarom had hij staatssecretaris Chastel gevraagd hem te vervangen. Minister De Gucht heeft vorige week beslist zijn reis naar Korea in te korten. Hij is trouwens sinds zondag terug in het land. Hij heeft na overleg met mij beslist om zelf deel te nemen aan de bijeenkomst in Madrid, zoals u weet. Zelf ben ik nooit op de hoogte gebracht van een zogenaamde weigering van de heer Chastel. Ik heb daarover geen enkel bericht ontvangen.

Zoals u weet heb ik een brief geschreven aan mijn collega's van de 46 andere lidstaten van de Raad van Europa om de kandidatuur voor de functie van secretaris-generaal open te stellen en zich niet tot twee kandidaten te beperken. Ik heb ook aangegeven dat de heer Luc Van den Brande de kandidaat is van de federale regering. Dat is gebeurd voor ik dit ambt bekleedde. Ik heb dat herhaald.

Jammer genoeg heeft de ministeriële bijeenkomst in Madrid niet besloten de shortlist van kandidaten uit te breiden. De zaak zal nu worden beslecht in de parlementaire vergadering van de Raad van Europa.

Ik heb daaraan nog slechts één commentaar toe te voegen. U zegt dat de heer De Gucht bakzeil heeft gehaald. Bakzeil halen wil zeggen dat men terugkomt op zijn stappen. De heer De Gucht heeft namens België het standpunt van de federale regering verdedigd en daarvoor geen meerderheid gevonden. Dat is iets helemaal anders dan bakzeil halen.

Verder moet u daarover bij gelegenheid de heer Van den Brande zelf ondervragen. Hij zal u zeggen dat de stemming die heeft plaatsgehad weinig of niets te maken heeft met wat hier in België daarover gaande is. U kunt hem daarover zelf ondervragen. Hij zal u dat zeggen.

01.03 Peter Logghe (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik zal via de geëigende kanalen de heer Van den Brande daarover eens aanspreken.

U zegt in uw antwoord dat u geen weet heeft van een weigering van staatssecretaris Chastel. Ik neem daar nota van. Als ik me baseer op hetgeen op verschillende plaatsen gedrukt staat, denk ik dat het toch niet slecht zou zijn om u even in contact te stellen met staatssecretaris Chastel en te vragen wat er nu van aan is. U kan toch niet ontkennen dat Franstalige politici in dit land gestookt hebben tegen de kandidatuur van de heer Van den Brande en dat dit toch ook voor een groot deel heeft meegespeeld in de uiteindelijke verwerping van zijn kandidatuur.

Er bestaat nu nog een manier om te proberen dat recht te zetten: we zullen zien wat dat geeft. Ik neem in alle geval nota van uw standpunt dat de kandidatuur van de heer Van den Brande werd gesteund door de federale regering.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

02 Vraag van de heer Peter Vanvelthoven aan de eerste minister over "de verhoging van het kapitaal van BNP Paribas" (nr. 12622)

02 Question de M. Peter Vanvelthoven au premier ministre sur "l'augmentation du capital de BNP Paribas" (n° 12622)

02.01 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, deze vraag dateert al van begin april, dus enige tijd geleden, toen de Franse toezichthouder bekendmaakte dat de Franse Staat een belang van 7,03 procent had verworven in BNP Paribas. Het gevolg daarvan is dat de Franse Staat via zijn participatiemaatschappij op dat ogenblik en tot vandaag de hoofdaandeelhouder is van BNP Paribas met 17,03 procent van het kapitaal. Ik heb ook wel begrepen dat het ging om aandelen zonder stemrecht.

Door die operatie werd 5,1 miljard euro in de bank geïnjecteerd. Dat was goed voor 187,2 miljoen nieuwe aandelen. Het gevolg daarvan is – in tegenstelling tot een van de grote argumenten die uw regering op een bepaald ogenblik naar buiten bracht – dat België niet langer de grootste aandeelhouder is van BNP Paribas. Ik heb begrepen dat onze participatie 11,6 procent bedraagt. Vandaag is de Franse Staat de grootste aandeelhouder geworden van BNP Paribas.

De nieuwe aandelen zijn uitgegeven aan 27,24 euro. De Belgische Staat betaalde destijds op basis van het Fortis-akkoord 68 euro per aandeel. Dit heeft dus een enorme prijsdaling met zich meegebracht. Als ik het goed bereken deed dit de Belgische Staat meer dan 5 miljard verliezen op de investering die op een bepaald ogenblik heeft plaatsgevonden.

Ik heb een aantal vragen.

Ten eerste, was de Belgische regering op de hoogte van de nakende tussenkomst van de Franse overheid in het kapitaal van BNP Paribas? Was u daarvan van tevoren in kennis gesteld?

Ten tweede, hebt u ook een uitleg gekregen waarom Frankrijk zich aan een veel lagere prijs mocht inkopen, namelijk 27,24 euro, veel minder dan de 68 euro die de Belgische regering moest betalen?

Ten derde, wat zijn de gevolgen hiervan met betrekking tot de dividenden? Zullen er minder dividenden zijn dan u initieel verwachtte?

Ten vierde, ontving de Belgische regering details over de termijn waarbinnen de Franse overheid zich zou terugtrekken uit het kapitaal van BNP? Wanneer zou dat gebeuren? Op welke manier zou dat gebeuren?

02.02 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer de voorzitter, waarde collega's, vooraleer ik inga op de specifieke vragen die effectief meer dan een maand geleden door u zijn gesteld, mijnheer Vanvelthoven, wil ik kort in essentie in herinnering brengen wat de overeenkomst inhoudt die de federale regering, BNP Paribas en Fortis Holding op 7 maart laatstleden hebben gesloten. Die overeenkomst is uitgemond in de aanvulling van het protocolakkoord van 10 oktober van vorig jaar.

De Belgische Staat draagt, zodra de Europese Commissie zich heeft uitgesproken – en ze heeft zich gisteren uitgesproken in positieve zin –, 75 procent van Fortis Bank over aan BNP Paribas. Fortis Bank koopt 25 procent van Fortis Insurance Belgium, dat voor 75 procent in handen blijft van Fortis Holding. Voor de Belgische Staat impliceert dit dat hij de grootste aandeelhouder wordt van BNP Paribas, een van de grootste banken ter wereld.

Ik kom nu tot uw vragen over de recente kapitaalverhoging van BNP Paribas. Ging het om een nieuw gegeven? Was België hiervan niet op de hoogte? Of heeft president Sarkozy mij deze kapitaalverhoging tijdens ons kort onderhoud op 5 maart opgedrongen? Ik heb in de pers gelezen dat het door mijn strot zou zijn geduwd.

Het is evident dat het niet om een nieuw gegeven ging, in elk geval niet voor mij. Dat was reeds bekend op 27 januari. Dat heeft zelfs in de pers gestaan. Ik geef u een Frans citaat van wat daarover reeds eind januari in de pers is verschenen:

"Pour renforcer son capital et améliorer ses ratios de solvabilité, BNP Paribas va souscrire à la deuxième tranche du plan gouvernemental de soutien aux banques. L'établissement recevra 2,5 milliards de l'État (français) sous forme d'actions de préférence. Il va également convertir sous cette forme les premiers 2,5 milliards touchés, fin 2008, en obligations subordonnées.

Au total, l'État va souscrire pour 5 milliards d'actions de préférence de BNP Paribas sans droit de vote.

L'opération reste suspendue à l'approbation des actionnaires. Les actions de préférence sont comptabilisées comme des fonds propres durs et entrent dans les calculs de solvabilité les plus serrés."

Dat verscheen dus al in de media eind januari. Ik heb de Franse president op 5 maart gezien. Hij moest mij dus niets opdringen. Het was mij al bekend.

Wat leren wij daaruit? BNP Paribas had dus al zes weken voor mijn bezoek aan president Sarkozy en ruim twee maanden voor de kapitaalverhoging op 31 maart door de aandeelhouders, aan iedereen die het horen wilde laten weten dat het zou deelnemen aan de tweede tranche van het Franse steunplan voor de banksector. Dat is een algemeen steunplan voor de Franse banksector. Daaraan heeft BNP Paribas deelgenomen door de uitgifte van preferente aandelen, waarop de Franse Staat heeft ingeschreven. Dat is een eerste vaststelling.

Een tweede vaststelling, het gaat niet om 5 miljard, maar om de helft daarvan. Met de andere 2,5 miljard heeft BNP Paribas een achtergestelde lening terugbetaald die het in december 2008 in het kader van het eerste steunplan van de Franse overheid voor het geheel van de banksector, had uitgegeven.

Zoals gezegd past deze kapitaalsverhoging in de tweede tranche van dat steunplan. Deze tweede tranche werd al op 7 januari door de Franse president aangekondigd. De essentie ervan is de versterking van het eigen vermogen van banken zodat ze kredieten aan de ondernemingen zouden kunnen blijven verstrekken. Daarom is het ook belangrijk dat het gaat om de uitgifte van een financieel instrument dat meetelt voor de berekening van het eigen vermogen. Zoals u weet moet een bank voor elk krediet dat ze verstrekt een stukje eigen vermogen opzijzetten, volgens de fameuze Bazelakkoorden.

BNP Paribas had ook een gewone obligatielening kunnen uitgeven om in zijn financieringsbehoeften te voorzien. De kostprijs zou ongeveer op hetzelfde zijn neergekomen. BNP Paribas zou er zich dan echter niet toe hebben kunnen engageren om meer kredieten te verstrekken zonder zijn eigen vermogen in het gedrang te brengen.

Wat zijn de karakteristieken van de kapitaalsverhoging? Het gaat dus, u hebt het daarnet gezegd, om preferente aandelen zonder stemrecht. In de pers werd, begin april, toen daaromtrent wat tumult werd gemaakt, de indruk gegeven dat dit met stemrecht zou gebeuren. Het is ondertussen duidelijk dat dit zonder stemrecht is. U hebt dat trouwens gezegd.

Het is de bedoeling dat de aandelen zonder stemrecht snel worden terugbetaald. Dat belet niet dat de Belgische overheid de belangrijkste aandeelhouder van BNP Paribas blijft. Deze preferente aandelen kunnen ook niet in gewone aandelen worden geconverteerd.

Deze aandelen worden preferent genoemd omdat ze een gewaarborgde opbrengst van 8 procent genieten die, naarmate de tijd verstrijkt, verder oploopt tot een plafond is bereikt. De uitgifte valt nog het best te vergelijken met het hybride financiële instrument dat eind vorig jaar en begin dit jaar door KBC werd uitgegeven en waarop werd ingetekend door de federale, respectievelijk de Vlaamse overheid. U kent het systeem goed, vermits uw partij in de Vlaamse regering daar ook actief toe heeft bijgedragen. Voor de technische details verwijs ik naar de uitgebreide persmededeling van BNP Paribas.

U hebt ook vragen gesteld over de uitgifteprijs van 27 euro per preferent aandeel. We zijn dezer dagen vertrouwd met de technieken; op de duur wordt men specialist in alles. Het betreft het rekenkundig gemiddelde van de beurskoers van het gewone aandeel tijdens de dertig beursdagen die de operatie voorafgingen. Dat is de courante praktijk. Overigens, als BNP Paribas overgaat tot terugbetaling, wat het op elk moment kan doen, delen deze aandelen niet in de toekomstige waardecreatie. Indien BNP Paribas bijvoorbeeld vandaag of volgend jaar deze preferente aandelen zou terugbetalen, zou het slechts 28 euro per aandeel moeten betalen, terwijl de koers deze ochtend bij de opening van de beurs 46 euro bedroeg. Dat is een spectaculaire stijging die de laatste maanden heeft plaatsgehad. De terugbetaling gebeurt immers aan een prijs tussen 103 procent van de uitgifteprijs, oplopend in voorkomend geval tot 140 procent in 2019, wat uiteraard een incentive inhoudt om deze preferente aandelen zo vlug mogelijk terug te betalen.

Het is dus niet juist om te stellen dat de participatie van de Belgische overheid werd verwaterd door deze emissie, en in elk geval niet meer dan die van de andere aandeelhouders die de operatie massaal hebben goedgekeurd tijdens de algemene vergadering van BNP Paribas op 31 maart. Dat zijn dus de bestaande aandeelhouders die de operatie van de Franse Staat hebben goedgekeurd, een operatie die effectief geld kost aan BNP Paribas, maar waarvan de aandeelhouders zelf vonden dat zij er niet alleen geen verwatering door ondervonden, maar dat het een versterking was van hun bank. Vanuit Belgisch standpunt is de versterking van het eigen vermogen van BNP Paribas, en dus onrechtstreeks van Fortis Bank, een goede zaak. In elk geval heeft de Belgische overheid, zoals de andere aandeelhouders hebben gedaan, de voorkeur gegeven aan de uitgifte van preferente aandelen zonder stemrecht, boven een formule waarbij de aandeelhouders, de Belgische Staat inbegrepen, zou worden gevraagd cash geld op tafel te leggen.

Wat de prijs betreft die destijds werd betaald, of de koers die in aanmerking werd genomen bij de verkoop van Fortis Bank aan BNP Paribas, is 68 euro de gemiddelde koers van het aandeel BNP Paribas op het moment dat, in de herfst van vorig jaar, de basisovereenkomst werd gesloten met de Franse bank, zoals dat gebruikelijk is.

Naar aanleiding van de heronderhandelingen de voorbije maanden hadden wij natuurlijk kunnen trachten tot

een overeenkomst te komen op basis van de veel lagere beurskoers op dat ogenblik. Wij hebben dat ook overwogen, maar niet lang. Want wie kijkt naar de lagere beurswaarde van BNP Paribas moet ook durven kijken naar de evolutie van de waarde van Fortis Bank op dat ogenblik. Fortis Bank is niet beursgenoteerd, maar haar twee belangrijkste Belgische concurrenten zijn dat wel. Welnu, als wij de periode in ogenschouw nemen van 5 oktober – toen het akkoord werd gesloten met BNP Paribas – tot 6 maart, de datum van de nieuwe avenant en de vooravond van het jongste akkoord met BNP Paribas –, stellen wij vast dat het Dexia-aandeel in die periode 83 procent van zijn waarde verloor en het KBC-aandeel bijna 90 procent. De waarde van Fortis Bank was op dat ogenblik, in vergelijking met de andere banken, veel lager dan in de periode van het sluiten van het eerste akkoord met BNP Paribas, begin oktober.

In plaats van te starten met een leeg blad werd daarom beslist voort te werken op basis van de oorspronkelijk afgesproken prijs.

Sinds het dieptepunt van 6 maart is het BNP Paribasaandeel meer dan verdubbeld in waarde, te weten van 21 euro naar 46 euro. U moet een belegging in zo'n bank niet dag per dag beoordelen, maar op langere termijn. Intussen steeg ook het aandeel van Fortis Holding met ongeveer 150 procent.

Kortom, als deze cijfers iets illustreren is het vooral hoe erratisch de beurs zich de jongste tijd gedraagt en hoe men effectief de lange termijn voor ogen moet houden.

De Belgische overheid is echter geen speculant. Voor de evolutie op middellange termijn van de participatie van de Belgische in BNP Paribas maak ik mij, samen met vele anderen, gezien de fundamentele gezondheid en veiligheid van BNP Paribas, helemaal geen zorgen.

Ik wil u dit omstandig antwoord ook schriftelijk bezorgen, zodat u er zich een grondige mening over kunt vormen.

02.03 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de eerste minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord, dat we ook wel in het verslag kunnen terugvinden.

Op een vraag kreeg ik echter geen antwoord, en ik weet niet of u daarop meteen zult kunnen antwoorden. Heeft de operatie ook gevolgen voor de dividenden die de Belgische Staat verwacht? Ik begrijp dat het om preferente aandelen gaat met een vaste opbrengst van minimaal 8 procent.

02.04 Eerste minister Herman Van Rompuy: Daarin hebt u gelijk. Die opbrengst weegt natuurlijk voor een stuk op de resultatenrekening van de bank en indirect op het dividend van BNP Paribas. Dat is echter de prijs – net als bij KBC – die moet worden betaald om voldoende eigen middelen te hebben. Voldoende eigen middelen dienen om voldoende kredietverlening te kunnen garanderen.

De bestaande aandeelhouders die nog een grotere bezorgdheid dan wij zouden moeten hebben gehad voor hun dividend en voor de verwatering ervan, waren het met deze operatie eens. Wij waren toen nog niet vertegenwoordigd in die aandeelhoudersstructuur, maar zij waren het daarmee eens. Ik denk dat het een voordeel is geweest voor de bank.

Zoals ik u al heb gezegd, gaat het om een tijdelijke uitgifte van preferente aandelen. BNP Paribas heeft er alle belang bij dat het daarvan zo snel mogelijk kan worden bevrijd en dus zijn er incentives ingebouwd in de structuur opdat de bank zelf wordt aangezet om zo snel mogelijk terug te betalen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Hendrik Daems aan de eerste minister over "de recessie waarin ons land zich bevindt" (nr. 13035)

- de heer Peter Vanvelthoven aan de eerste minister over "de begrotingstoestand" (nr. 13116)

03 Questions jointes de

- M. Hendrik Daems au premier ministre sur "la situation de récession dans laquelle se trouve notre pays" (n° 13035)

- M. Peter Vanvelthoven au premier ministre sur "la situation budgétaire" (n° 13116)

De **voorzitter**: De heer Daems is nog niet aanwezig. Zijn vraag vervalt dus.

03.01 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de premier, we hebben het al een paar keer gehad over de begroting. We weten beiden dat dit een evolutief gegeven is. Ik mag zeggen dat de laatste keer dat uw regering de begrotingsambities voor de komende jaren publiek heeft gemaakt, de voorstelling was van het stabiliteitsprogramma 2009-2013. Dat was begin vorige maand. De ambitie van uw regering was om tegen 2015 opnieuw tot een begrotingsevenwicht te komen. U hebt de ambities – of vooruitzichten – voor 2009 beschreven als een tekort van 3,4 procent en voor 2010 4 procent.

Ondertussen zijn er weer nieuwe cijfers de wereld ingestuurd door het IMF en zijn er projecties naar buiten gekomen van de Europese Commissie die waarschuwt dat de Belgische begroting bij ongewijzigd beleid substantieel slechter zal presteren. Ik heb vandaag gezien dat ook de OESO met nieuwe cijfers komt. Dit komt er allemaal op neer dat het tekort hoger zal uitvallen dan wat u voorziet voor dit jaar en het volgende. Voor 2009 spreken het IMF en de Europese Commissie van een tekort van 4,5 procent, dus meer dan een procent hoger dan het cijfer waarvan u uitging. In die 4,5 procent zit een structureel tekort van 3,2 procent. Voor 2010 spreekt men van een tekort van 6,1 procent waarvan 4 procent structureel.

Premier, ik wil van u twee dingen vernemen. Ten eerste, volgt u die prognoses? Gaat de regering zich deze prognoses eigen maken en er rekening mee houden dat het tekort dit jaar niet zal oplopen tot 3,4 procent maar wel tot 4,5 procent?

Gaat de regering dit jaar al dan niet – dat is immers de suggestie die u van een aantal internationale instellingen krijgt – het tekort nog ernstig aanpakken, ten minste om te vermijden dat het gat dat blijkbaar maand na maand groter wordt niet verder vergroot en dat de problemen die al deels naar de toekomst zijn verschoven niet zo groot worden dat we ze op een bepaald ogenblik niet meer opgelost krijgen?

03.02 Eerste minister Herman Van Rompuy: Mijnheer de voorzitter, wij hebben effectief reeds de kans gehad om verschillende keren hierover te spreken. De Europese Commissie heeft effectief nieuwe ramingen bekendgemaakt die aantonen dat 2009 het ergste economische jaar is sinds de recessie van de jaren '30, een recessie die echt op geen enkel ogenblik te vergelijken valt met de crisis die wij nu meemaken, vermits wij toen spraken in enkele jaren tijd van een achteruitgang van industriële productie van om en bij 25 procent. De Europese Commissie spreekt voor België en voor de eurozone in het algemeen over ongeveer een krimp van 4 procent.

België is in het eerste kwartaal van dit jaar officieel in een recessie beland. Dat is niet zo uitzonderlijk. Dat is in de naoorlogse periode ook een aantal keren gebeurd. Voor het geheel van het jaar 2009 zou bij ons de economische inkrimping ongeveer 3,5 procent bedragen.

In Duitsland is die krimp 5,4 procent. In Nederland gaat men ook naar een krimp van 3,5 procent. In Frankrijk zou de negatieve groei slechts 3 procent zijn. Het is dus een internationaal gegeven, in heel de eurozone. Wij zijn geen eiland. Wij zijn helaas een deel van een geheel.

Ook voor 2010 en de volgende jaren is de Europese Commissie somber gestemd. Voor 2010 draaien alle vooruitzichten om en bij een zero groei, iets minder of iets meer. Het valt natuurlijk niet te vergelijken met de achteruitgang van 2009. Wij knopen echter toch nog niet terug aan bij het tijdspad van economische groei dat wij in het verleden hebben gekend.

Belangrijk om weten is dat de potentiële groei van de eurozone, dat wil zeggen de economische groei die kan aanhouden zonder dat er inflatoire spanningen ontstaan of spanningen op de arbeidsmarkt, dus de trendmatige groei op langere termijn, slechts 0,7 procent zou bedragen. Dat is een cijfer dat herzien is, dat trouwens de laatste twee jaren herhaaldelijk is herzien. Men kan daar ook vragen hebben of men niet te vlug een conjuncturele beweging omzet in een structurele groeidaling, maar dat is een discussie onder specialisten.

Voor 2010 zijn de vooruitzichten op korte termijn een zero groei voor België. Het is een illusie te denken dat een regering een recessie op korte termijn een halt kan toeroepen, zeker de regering van een land waarvan de economie grotendeels afhankelijk is van de uitvoer naar landen die in een diepere recessie zijn gekomen. Wij zijn een heel open economie, Vlaanderen nog meer dan België omdat Vlaanderen ook nog een groter buitenland heeft dan België. Wij zijn een heel open economie en erg afhankelijk van de rest.

Dat wil zeggen dat wanneer de economie herneemt, de heropleving bij ons sterker en sneller zal zijn dan in andere landen. De recessie werd veroorzaakt door een grote vraaguitval die is samengegaan met de financiële crisis. Het is dus een andere recessie dan degene die we in voorgaande periodes hebben gekend, in de jaren '70, '80 en '90. Toen moest men voornamelijk remedies vinden langs de kant van het aanbod en de concurrentiekracht van de ondernemingen.

Wij hebben nu echter te maken met een forse teruggang van de vraag. Het zou daarom roekeloos zijn om nu een restrictief budgettair beleid te voeren dat precies die vraaguitval zou versterken en dus ook de recessie nog zou versterken. Wij zouden dan immers nog een extra ruk geven aan de rem, wat wij niet willen.

Ik stel mij de vraag of het economisch verantwoord was om een expansief beleid te voeren zoals is gebeurd in de eerste jaren van deze eeuw, jaren met een economische groei van 2 tot 3 procent. De vraag stellen is ze beantwoorden. Op dat ogenblik was het niet verantwoord om een expansief beleid te voeren, en toch heeft men het gedaan.

Ja, wij hebben onze banken gered, met alle gevolgen van dien op de schuld – ongeveer 4 procent van het bruto binnenlands product. Ja, wij laten de zogenaamde automatische stabilisatoren volop spelen met gevolgen voor het tekort en de schuld. Dat doen alle Europese landen. Bovendien hebben we met het relanceplan en het interprofessioneel akkoord maatregelen genomen om de gevolgen van de crisis op het vlak van de economie en de arbeidsmarkt te milderen.

Samen met de maatregelen van de Gewesten gaat het om een inspanning van ongeveer 0,9 procent van het bruto binnenlands product. Ook daarover hebben we het samen al een paar keer gehad.

Wij hebben dus een voorzichtige inspanning van relance gedaan, in vergelijking met veel andere landen. Wij laten de gevolgen van de crisis doorwerken op de begroting. Als de crisis sterker wordt, wordt het gevolg op de begroting ook sterker.

Het uitgangspunt blijft echter voorzichtig. Het relanceplan is bescheiden. Exclusief de relance-uitgaven en exclusief de uitgaven met betrekking tot de recessie, nemen de nominale primaire uitgaven van de federale overheid toe met 1,5 procent. De hand wordt dus gehouden aan de uitgaven. Het enige wat gebeurt, is dat men de gevolgen van de recessie op de begroting incasseert.

Twee weken geleden heeft de regering een reeks bijkomende maatregelen genomen om het in het verlengde van de tijdelijke werkloosheid voor arbeiders, mogelijk te maken dat bedienden in het kader van een sociaal akkoord voor een beperkte periode minder of niet werken. Dat is een alternatief dat werd uitgewerkt voor de economische werkloosheid van bedienden, waarmee zowel vakbonden als patroons – u hebt dat aan de reacties of de afwezigheid ervan kunnen merken – kunnen leven.

Daarmee vermijden we niet alleen dat de bedrijven tot afdankingen moeten overgaan en de werkloosheid toeneemt, maar zorgen we er tevens voor dat bedrijven veel sneller de draad kunnen opnemen als de economie herleeft. Daarmee hebben wij een probleem dat veel jaren in de taboesfeer heeft gehangen op een pragmatische, niet-spectaculaire maar wel efficiënte manier aangepakt.

Het bedrijfsleven zelf, om een actor in het economisch leven te noemen, vroeg twee maatregelen. Ten eerste, een IPA waardoor de concurrentiekracht wordt veiliggesteld. Dat is gerealiseerd en geïmplementeerd in het Parlement. Ten tweede, een vorm van economische werkloosheid bij bedienden is ook gerealiseerd.

Voor de rest zult u van het bedrijfsleven geen enkele vraag naar bijkomende relancemaatregelen horen. Ik ken er geen enkele. Wij hebben gedaan wat moest worden gedaan.

Het lijkt mij niet aangewezen om, gezien de toestand van de overheidsfinanciën, op korte termijn nog meer bijkomende relancemaatregelen te nemen. Ik weet wel dat sommige van uw partijgenoten daarop heel erg aandringen, maar dat is meer een relance van het deficit dan een relance van de economie.

De beste manier om de recessie te bestrijden is om het vertrouwen te herstellen, ik kan daar deze dagen rustig over spreken, in de financiële systemen. België heeft daar zowel inzake concrete maatregelen als op internationale fora ten volle haar verantwoordelijkheid opgenomen. Ik ben het met u eens dat ook het vertrouwen in de duurzaamheid van de overheidsfinanciën moet worden hersteld.

Om die reden hebben wij – u hebt er allusie op gemaakt – conform het stabiliteitsprogramma 2009-2013, beslist om de weg naar het herstel van het begrotingsevenwicht in te slaan vanaf de begroting 2010, die moet worden neergelegd in de loop van de maand oktober 2009. De begroting 2010, waarvan de voorbereidende werkzaamheden voor de opmaak begonnen zijn, moet daartoe de eerste aanzet geven. Ik heb dit reeds tot vervelens toe herhaald. Ik zal dat blijven herhalen.

Ook op Europees vlak is er geen enkele kritiek op die wijze van aanpak van België. Het zal natuurlijk zaak zijn – u hebt daar ook voldoende ervaring mee – dat wij een goede, geloofwaardige begroting 2010 opmaken, die beantwoordt aan de criteria die wij zelf hebben gesteld.

03.03 Peter Vanvelthoven (sp.a): Mijnheer de voorzitter, premier, ondanks uw uitgebreide antwoord is mij toch nog altijd iets niet duidelijk. U spreekt terecht over het herstellen van het vertrouwen in de politiek in het algemeen, maar ook in het huishoudboekje van de overheid. De cijfers waarvan u bij de begrotingscontrole bent uitgegaan, zijn vandaag achterhaald. Men zegt dat dit bij ongewijzigd beleid betekent dat het tekort dit jaar nog verder zal oplopen met 1 procent. In 2010 zou het tekort bij ongewijzigd beleid verder oplopen met nog eens 2 procent extra.

De vraag is dan ook heel eenvoudig. Incasseert u dat gewoon en blijft het beleid ongewijzigd? Ik heb daarop geen antwoord gekregen. Of ik denk dat ik het antwoord wel heb gekregen en dat u dit gewoon zult incasseren zonder er verder iets aan te doen omdat u meent dat er niets moet gebeuren op dit moment.

Ten tweede, in het raam van het stabiliteitsprogramma heeft u gezegd dat tegen 2010 opnieuw naar een evenwicht moet worden gestreefd. Zult u 2015 halen met de nieuwe cijfers? Ik vind dat nog ver weg. Of blijkt uit de nieuwe cijfers dat het 2016 of zelfs 2017 zal worden?

Dit zijn toch dramatische cijfers. U heeft gelijk als u zegt dat dit niet alleen voor ons land geldt. De vraag is alleen hoe ons land daarmee omgaat en wat dit betekent voor de komende jaren en het evenwicht waar de regering naar streeft tegen 2015. Of wordt die datum verder opgeschoven? Dat is mij niet erg duidelijk, premier.

03.04 Eerste minister Herman Van Rompuy: Wat dat laatste punt betreft, de opgave waarvoor wij staan is het wegwerken van een structureel tekort.

Onafhankelijk van de conjunctuur, of het nu dit jaar of andere jaren beter of slechter gaat, er is 4 procent van het bruto binnenlands product dat eigenlijk het structurele probleem van de overheidsfinanciën vormt. Daar moet aan worden gewerkt vanaf 2010. Daar is een schema voor ontworpen waarin men het ritme van het wegwerken van het structurele tekort mee laat afhangen van de evolutie van de economische groei, omdat het dan makkelijker is om, als men uitbundige groei heeft, te werken aan een structureel tekort dan in andere periodes.

Of het nu dit jaar erger is dan anders, bij manier van spreken, dat verandert niets aan de opgave die we ons hebben gesteld. Ik herhaal het nog eens voor het wegwerken van een structureel tekort: een structureel tekort staat onafhankelijk van een conjunctureel tekort. Die opgave blijft de volgende jaren onverminderd.

Op uw eerste vraag, voor 2009, heb ik in die zin geantwoord dat wij in 2009 geen bijkomende maatregelen – noch relancemaatregelen, noch beperkende maatregelen – nemen. We zouden natuurlijk zoals soms in het verleden het geval was, een reusachtige eenmalige maatregel kunnen nemen die het probleem zou verlichten, door het overnemen van pensioen- of allerhande andere fondsen, maar dat gaan we niet doen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 Vraag van de heer Koen Bultinck aan de eerste minister over "het gratis laten testen van drugs"
(nr. 13119)

04 Question de M. Koen Bultinck au premier ministre sur "les tests de qualité gratuits des drogues"
(n° 13119)

04.01 Koen Bultinck (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, u hebt waarschijnlijk net als ik vorige week akte genomen van een voorstel van uw minister van Volksgezondheid

om gratis drugs te laten testen. Het gaat dan om uitgaansdrugs, zoals cocaïne en XTC.

Donderdag heb ik de kans gehad mevrouw Onkelinx daarover te ondervragen in de plenaire vergadering, maar haar antwoord voldeed mijzelf en onze fractie eerlijk gezegd totaal niet. Daarom kom ik terecht bij u, mijnheer de eerste minister. U weet misschien wat er in uw regering gebeurt en misschien kunt u nog een lijn trekken in de besluiten van het clubje ongeregeld dat wordt verondersteld een regering te zijn.

Onze bezorgdheid, mijnheer de eerste minister, is de volgende. Terwijl iedereen op het terrein zijn best doet om mensen te ontraden naar drugs te grijpen, is dit toch een zeer slecht signaal dat uitgerekend door de minister van Volksgezondheid wordt gegeven.

Ik heb hierover twee concrete vragen, mijnheer de eerste minister, en ik hoop dat u deze thans voldoende zult kunnen beantwoorden. Ten eerste, werd over deze problematiek al dan niet overlegd binnen de regering? Ten tweede – en op die vraag bleef minister Onkelinx vorige donderdag het antwoord ook schuldig –, hoe meent de overheid, waarvan u als eerste minister een belangrijke vertegenwoordiger bent, iets te organiseren wat totaal illegaal en strafbaar is?

04.02 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bultinck, vorige week was ik niet in de Kamer aanwezig maar ik heb het antwoord van mevrouw Onkelinx op uw vraag gelezen.

Ik heb wel de indruk, als ik uw repliek lees, dat wat zij ook zou antwoorden u dat zou hebben afgewezen. Daar ben ik eigenlijk van overtuigd. Dat is niets nieuws en ik neem u dat ook niet kwalijk. Het is nogal frappant.

Zij heeft een aantal verduidelijkingen gegeven. Zij zei op een gegeven ogenblik zelfs met een zwaar eufemisme, geen grote voorstander te zijn van die fameuze piltest. Toch doet u verder alsof zij daar wel een grote voorstander van is.

Ik zal u ook lezen wat ik als antwoord heb voorbereid. Ik had wel kennis van uw vraag. Minister Onkelinx heeft drie maanden geleden een brief gekregen van de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugsproblemen, met het verzoek bepaalde artsen toestemming te geven om in het raam van een proefproject drugs te testen.

De minister zal het verzoek voorleggen aan de cel Drugs en Gezondheid waarin alle ministers van Volksgezondheid zijn vertegenwoordigd zoals dat in 2002 – dat wist ik niet – gebeurde met een gelijkaardig verzoek van de Franstalige vzw Modus Vivendi. Zij maakt dat over aan die cel waarin alle ministers van Volksgezondheid van de Gewesten en de Gemeenschappen vertegenwoordigd zijn. Zij was van plan dat over te maken op 19 mei maar wegens de commotie die is ontstaan naar aanleiding van enkele krantenberichten zal zij met het overmaken daarvan wachten.

Minister Onkelinx heeft ook gezegd dat, in tegenstelling tot wat in de pers is verschenen – dat heeft zij in het Parlement verklaard –, zij geen groot voorstander is van pill testing. Nogmaals, dit is een haast ironische wijze om zich uit te drukken.

Zij voegde eraan toe dat zij als minister van Volksgezondheid een initiatief dat blijkbaar tot doel heeft het gebruik van versneden drugs te verminderen, niet zonder meer, zonder onderzoek of discussie, kan weigeren. Daarom legt zij het verzoek van die vzw voor aan die fameuze cel.

Meer is daar op dit ogenblik niet over te zeggen. In elk geval is dit dossier tot nu toe op geen enkele wijze aan de orde geweest in de federale regering, tenzij precies naar aanleiding van de recente geruchten.

04.03 **Koen Bultinck** (Vlaams Belang): Mijnheer de eerste minister, ik ben eigenlijk tevreden dat ik u voor deze vraag naar de commissie heb laten komen want uw antwoord is iets duidelijker dan dat van mevrouw Onkelinx. U zegt zeer duidelijk dat er binnen de regering dienaangaande formeel nog geen overleg is geweest. Er is met andere woorden geen concreet regeringsvoorstel.

In verband met de manier waarop mevrouw Onkelinx laveerde in haar antwoord en duidelijk geïrriteerd was door een aantal lastige vragen in plenaire vergadering, laat u duidelijk blijken dat zij nu wel beseft dat zij in dat dossier wat gas zal moeten terugnemen. In die zin heeft de parlementaire vraagstelling dat nut toch al gehad.

Bij het lezen van de antwoorden en de vraagstelling in de plenaire vergadering van vorige donderdag hebt u ongetwijfeld de zeer kritische houding opgemerkt van een van uw coalitiepartners van de MR, die ook zeer duidelijk liet blijken niet echt gewonnen te zijn voor de gratis test waarvan mevrouw Onkelinx zei dat ze die minimaal aan de cel wou voorleggen op vraag van de VAD.

Mijnheer de eerste minister, wij zullen het dossier moeten opvolgen en het Parlement zal aan mevrouw Onkelinx minstens het signaal moeten geven dat voor de idee van het testen van partydrugs geen breed maatschappelijk draagvlak bestaat. Wij moeten het signaal blijven geven dat drugsgebruik in alle omstandigheden moet ontraden worden. De idee van het testen van partydrugs is een slecht idee. Het is ongepast dat de minister van Volksgezondheid een dergelijk idee nog maar in overweging durft te nemen.

04.04 Eerste minister **Herman Van Rompuy**: Mijnheer de voorzitter, ik bewonder de poging van de heer Bultinck om naast betwistingen tussen bepaalde partijen, ook grote verschillen te zien tussen mijn antwoord en dat van mevrouw Onkelinx, terwijl ik voor het grootste deel van mijn antwoord haar woorden heb geciteerd.

Het is echter goed geprobeerd, mijnheer Bultinck en het is uw rol om dat op die manier te doen. De waarheid is echter dat mijn antwoord volledige gelijklopend is met dat van mevrouw Onkelinx, temeer daar ik mijn antwoord in de vorm van citaten heb verstrekt.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 **Vraag van de heer Willem-Frederik Schiltz aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het betwist bevorderingsexamen 'algemeen fiscaal recht'" (nr. 11774)**

05 **Question de M. Willem-Frederik Schiltz au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'examen de promotion 'droit fiscal général' contesté" (n° 11774)**

05.01 **Willem-Frederik Schiltz** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb een vraag over de betwisting in de bevorderingsexamens algemeen fiscaal recht.

Op 15 december 2007 hebben verschillende ambtenaren deelgenomen aan een certificeringstest die blijkt uitzicht te geven op een bevorderingspremie. Het examen genaamd "Toepassing van de algemene principes van het fiscaal recht" werd echter betwist. Deze betwisting leidde er na beraadslaging onder zowel externe als interne experts toe dat 22 van de 50 vragen werden geschrapt.

Mensen die slaagden op het oorspronkelijke examen kregen onmiddellijk of nagenoeg onmiddellijk hun premie. Ongeveer 200 mensen die slaagden in het gecorrigeerde examen, dus slaagden op de 28 van de 50 vragen die wel toegelaten werden, vielen uit de boot. Hoewel deze mensen op de geldig verklaarde vragen ruim een voldoende haalden, kwamen zij blijkbaar niet in aanmerking voor de bevorderingspremie die hun andere geslaagde collega's wel kregen.

Het is natuurlijk een beetje wraakroepend dat ook in het verleden reeds dergelijke betwistingen moesten worden gevoerd en bijna de helft van de vragen moest worden geschrapt omdat zij niet beantwoordden aan de criteria waarvoor het examen werd uitgeschreven.

Mijn vragen zijn de volgende.

Waarom hebben de geslaagden van de gecorrigeerde test blijkbaar geen recht op de premie die hun andere collega's wel krijgen?

Waarom werden de resultaten niet gewoon opnieuw berekend na de correctie van de test zodat zowel de geslaagden in eerste instantie als de geslaagden in tweede instantie hetzelfde resultaat hadden?

In hoeverre kunnen de oorspronkelijk geslaagden nog als geslaagd worden beschouwd als 22 vragen van de 50 vragen niet correct waren? Men zou zich kunnen afvragen wat als de in eerste instantie geslaagden dit cijfer hebben gehaald doordat zij op de uiteindelijk geschrapte vragen hun voldoende hebben gehaald.

Het is dus echt een potje. In elk geval, mijnheer de minister, het probleem hier is dat de mensen die na betwisting recht hebben op een premieverhoging of een bevorderingspremie deze niet hebben gekregen.

05.02 Minister **Steven Vanackere**: Mijnheer de voorzitter, collega Schiltz, dit bijzondere examen heeft reeds aanleiding gegeven tot verschillende vragen, ook trouwens nog recent in deze commissie door uw collega Van der Maelen. Ik geloof dat ik hierover inmiddels zelf ook reeds tientallen brieven heb beantwoord. Ik ga dus voor een deel verwijzen naar de besprekingen die reeds hier in het Parlement met betrekking tot het examen zijn gevoerd.

Het is belangrijk om te onderlijnen dat hetgeen dat er met dit specifieke examen is gebeurd geen schering en inslag is. Het is gebruikelijk dat er wel eens een vraag moet worden geliquideerd, om het zo te zeggen, wanneer zij aanleiding geeft tot misverstanden of tot mogelijkheid van verschillende antwoorden die men zou kunnen interpreteren als correct. Dit is niet compleet ongebruikelijk in een context waarbij u niet mag vergeten dat het ook gaat over examens waar de vertaling in de andere taal ook steeds perfect moet zijn.

In vergelijking met universiteiten, waar men ook de gewoonte heeft af en toe een vraag te moeten liquideren, is er een bijkomende problematiek. De vragen moeten immers niet alleen perfect zijn maar zij moeten daarenboven in beide talen zonder de minste nuance op dezelfde manier begrepen kunnen worden teneinde de gelijkheid te kunnen waarborgen.

Het is inderdaad ongebruikelijk dat er zo'n groot aantal vragen op basis van de adviezen van de experts moet worden geëlimineerd.

Ik kan u in ieder geval bevestigen dat de geslaagden van de test – dus zij die na het liquideren van de zogenaamd verkeerd gestelde vragen een positief resultaat halen – hun premie hebben ontvangen. Het resultaat van de niet-geslaagden werd geannuleerd omdat na het onderzoek door externe experts en na discussie met de interne experts bleek dat er over 22 vragen ernstige twijfels bestonden. Dat maakte dat de test niet langer als valide, betrouwbaar en pertinent kon worden beschouwd.

Ook bij andere testen werden inderdaad problematische vragen geschrapt. Het resultaat werd herberekend op basis van de resterende vragen. Het schrappen van vragen in testen bleef tot nu toe altijd beperkt en stelde geen problemen op het vlak van de validiteit, de betrouwbaarheid of de pertinentie. Integendeel, bij deze testen maakte het schrappen van vragen, beperkt in aantal, precies dat de validiteit van de test verhoogde en het gemiddelde slaagpercentage steeg.

Ik wil er ook op wijzen dat het resultaat van de niet-geslaagden voor de gecertificeerde opleiding “toepassing van de principes van fiscaal recht” als enig gevolg heeft dat de deelnemers als zij vooralsnog slagen voor een volgende gecertificeerde opleiding hun premie uitbetaald zullen krijgen met dezelfde terugwerkende kracht. Zij verliezen dus geen enkel recht wat het uitbetalen van de premie betreft en worden in dezelfde beginsituatie geplaatst.

In de omgekeerde richting, wat de rechten van de oorspronkelijk geslaagden van de betrokken gecertificeerde opleiding betreft, wil ik erop wijzen dat volgens de vaste rechtspraak van de Raad van State een administratieve rechtshandeling – in casu de beslissing van slagen en het toekennen van een premie die ermee verband houdt, waardoor uiteraard rechten ontstaan – niet meer mag worden ingetrokken na het verstrijken van de termijn van 60 dagen tijdens dewelke een aanvraag tot vernietiging bij de Raad van State kan worden ingediend.

Met andere woorden, diegenen die in deze toch wat kreupele test het voordeel van het slagen hebben behaald, die krijgen een voordeel. U merkt dat ik niet zinnens ben, en daar trouwens rechtens niet toe in staat zou zijn, om dat voordeel weg te halen bij de betrokkenen. Voor degenen die niet geslaagd zijn, blijft gelden dat wanneer ze in een volgende test slagen, ze vooralsnog met retroactieve werking beroep zullen kunnen doen op hun premie.

05.03 **Willem-Frederik Schiltz** (Open Vld): Mijnheer de minister, als ik het goed heb begrepen, zijn degenen die oorspronkelijk geslaagd zijn, in het bezit van een verworven recht. Het vertrouwensbeginsel, dat begrijp ik. De resultaten van degenen die gecorrigeerd geslaagd zijn, zijn dan geannuleerd.

05.04 Minister **Steven Vanackere**: Er bestaat niet zoiets als gecorrigeerd geslaagd zijn. Het is belangrijk dat we die nuance goed in het oog houden. Door het enorme aantal vragen die niet in aanmerking konden

worden genomen, bestaat er niet zoiets als een resultaat van een gecorrigeerde test. Men heeft met andere woorden de volledige test op dat ogenblik moeten beschouwen als niet valide.

Enkel degenen die op basis van de oorspronkelijke test als geslaagd werden beschouwd, hebben het voordeel gekregen, ondanks de onvoldoende sterke test om te kunnen beslissen of iemand niet is geslaagd, van door de overheid geklasseerd te zijn als geslaagd en dat voordeel wordt hen niet meer afgenomen.

05.05 Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Ik begrijp het. Dat is alleen jammer voor degenen die geslaagd zouden zijn geweest. Ik meen te begrijpen dat u dat ongemak remedieert door voor de toekomstige test de terugwerkende toekenning te organiseren. Ik kan alleen maar toejuichen dat op die manier een zeer ongelukkige situatie toch enigszins wordt rechtgezet.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: De vragen van collega's Prévot en Gilkinet, respectievelijk nrs. 12153 en 12647, vervallen wegens tweemaal afwezig. Vraag nr. 12912 van de heer Van Hecke wordt uitgesteld.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.25 uur.

La réunion publique de commission est levée à 11.25 heures.